

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/72/2021
Identifikačné číslo spisu: 4020200591
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Martinčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:4020200591.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jana Martinčeková a členov senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová a Mgr. Michal Novotný, v právnej veci žalobkyne: O. I., rodená I., narodená XX.XX.XXXX, bytom I., právne zastúpená JUDr. Zuzanou Józovou Boreckou, advokátkou so sídlom Sládkovičova č. 7, Nitra, proti žalovanému Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska č. 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2020/11161/Chr zo dňa 26.10.2020, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sa/101/2020-124 zo dňa 21.08.2021, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobkyňa m á voči žalovanému p r á v o na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania v celom rozsahu.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Nitre (ďalej ako „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č. k. 23Sa/101/2020-124 zo dňa 21.08.2021 zrušil rozhodnutie žalovaného č. PS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2020/11161/Chr zo dňa 26.10.2020 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) ako i rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, odboru sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „správny orgán I. stupňa“) č. NR1/OPPNKŤZPAPČ/SOC/2020/75232-7 zo dňa 20.07.2020 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd priznal žalobkyni právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu I. stupňa, ktorým nebolo vyhovené žiadosti žalobkyne zo dňa 29.05.2020 a nepriznal jej peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby K. I., nar. XX. XX. XXXX . (ďalej aj ako „maloletý“) a konštatoval, že maloletý nespĺňa rozhodujúcu zákonom stanovenú podmienku, ktorou je odkázanosť na opatrovanie (§ 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len

„zákon č. 447/2008 Z. z.“). V odôvodnení sa odvolal na komplexný posudok oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností č. NR1/OPPnKŤZPaPČ/PČ/SOC/2020/75113-0007 zo dňa 03.07.2020, podľa ktorého sa maloletý považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 70% podľa prílohy č. 3 časť II. bod 2 písm. c) k zákonu č. 447/2008 Z. z.. Peňažný príspevok na opatrovanie nebol v predmetnom komplexnom posudku navrhnutý ako vhodná forma kompenzácie.

3. V odôvodnení žalovaného bolo konštatované, že preskúmal spisovú dokumentáciu a posudkový lekár preskúmal jednotlivé telesné, zmyslové a psychické funkcie. Pri posudzovaní odkázanosti neplnoletej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na pomoc inej fyzickej osoby sa neprihliada na potrebu pomoci pri zabezpečovaní starostlivosti o seba, starostlivosť o domácnosť, alebo pri realizovaní základných sociálnych aktivít, ktoré vyplývajú z rodičovskej starostlivosti, poskytovanej neplnoletej fyzickej osobe rovnakého veku. Posudkový lekár konštatoval, že K. I. je v dlhodobej starostlivosti hematológa pre dedičné ochorenie prejavujúce sa poruchou zrážanlivosti krvi - hemofiliou A. Je sledovaný pedopsychiatrom pre poruchy správania a tiky, nastavený na pacifikačnú liečbu. Dňa 23.09.2020 sa konala konzultácia posudkového lekára žalovaného s maloletým za prítomnosti oboch rodičov, ktorá neprinesla do posúdenia žiadne nové informácie. Posudkový lekár vychádzal len z priložených nálezov, ktoré vyhodnotil ako rozporuplné a neúplné. V snahe zistiť objektívny stav maloletého posudkový lekár zoberal do úvahy aj potvrdenie o návšteve školy, ktorú navštevuje 1krát týždenne na dve hodiny. Škola sa nevyjadřila, ako dieťa spolupracuje počas týchto dvoch hodín v škole. Pri posudzovaní odkázanosti sa posudkový lekár oprel o nález všeobecného lekára, ktorý najlepšie pozná aktuálny stav posudzovanej fyzickej osoby. Posudkový lekár vyhodnotil, že presnejšia objektivizácia celkového zdravotného stavu prostredníctvom pozorovania v ústavnej zdravotnej starostlivosti by bola významná. Posudzovaný maloletý K. I. nie je odkázaný na opatrovanie, pretože stupeň jeho odkázanosti na pomoc inej osoby na základe dosiahnutých 100 bodov je II. podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej ako zákon č. 448/2008 Z.z.). Žalovaný dospel k záveru, že správny orgán I. stupňa postupoval správne a komplexný posudok zo dňa 03.07.2020 bol vydaný v súlade s právnymi predpismi platnými v čase jeho vydania, preto nemá v odvolacom konaní právny dôvod na jeho zmenu a ostáva v platnosti.

4. Krajský súd po prejednaní veci, po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov konania ako aj obsahom administratívneho spisu, dospel k záveru, že žaloba žalobkyne zo dňa 21.12.2020 je podaná dôvodne.

5. Podľa názoru správneho súdu rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňového orgánu verejnej správy bolo postihnuté vadou nesprávneho právneho posúdenia veci, keď orgán verejnej správy síce aplikoval správne právne predpisy na danú vec, avšak v zmysle článku 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, medzi ktoré patrí aj Dohovor o právach dieťaťa, majú prednosť pred zákonmi. Krajský súd mal za to, že zákon č. 447/2008 Z. z. (§ 14 ods. 2, § 40 ods. 1, § 39 ods. 1, 2) nezabezpečuje taký rozsah práv, aký predpokladá tento Dohovor, ktorému vzhľadom na jeho rozumovú vyspelosť treba poskytnúť zvláštnu opateru a starostlivosť v dôsledku jeho ťažkého zdravotného postihnutia, pretože nevie čítať, počítať, nekomunikuje s okolím, vydáva neidentifikovateľné zvuky, nerozpráva, pohybuje sa len na mechanickom vozíku.

6. Za spornú považoval správny súd otázku, či je matka maloletého oprávnenou osobou na poberanie príspevku na opatrovanie maloletej ako osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (§ 2 ods. 3 zák.č. 447/2008 Z. z.), čomu predchádza zodpovedanie tiež spornej otázky, či maloletý je osobou odkázanou na opatrovanie, čo závisí od určeného stupňa jeho odkázanosti, aj vzhľadom na jeho vek, na pomoc inej osoby (§ 14 ods. 1, 4 zákona č. 447/2008 Z. z.). Správny súd poukázal na to, že stupeň odkázanosti určený posudkovým lekárom žalovaného zohľadnil sebastačnosť pri jednotlivých úkonoch, najmä v oblasti komunikácie, keď uvádzal, že maloletý komunikuje veku primerane, pritom vôbec nerozpráva, vydáva iba kvilivé zvuky. V oblasti sebaobsluhy správny orgán konštatoval, že

maloletý samostatne zvláda úkony stravovania a pitného režimu, vyprázdňovania močového mechúra, vyprázdňovania hrubého čreva, vyzliekania, obliekania, zmeny polohy, sedenie a státie, orientácie v prostredí uvádza, že nie je odkázaný na dohľad, pričom ničím nebolo preukázané, že maloletý sa vie sám najesť, napiť, obliecť a vyzliecť sa a pohybovať sa v prostredí a samostatne zvláda úkony vyprázdňovania močového mechúra a vyprázdňovania hrubého čreva, keď z lekárskej správy vyplýva, že je inkontinentný a vyprázdňovanie vykonáva do plienky. Správny súd považoval za zrejmé, že väčšinu jednotlivých úkonov vymenovaných v prílohe č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. v bodoch 1-12 maloletý nie je schopný vykonávať sám. Týka sa to aj bodu 11 dodržiavanie liečebného režimu, kde je maloletý odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, preto sa správny súd nestotožnil so záverom správneho orgánu, že maloletý nemá ťažké dôsledky zdravotného postihnutia a nie je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby pri väčšine životných úkonov.

7. Krajský súd vyjadril názor, že vzhľadom na Dohovor o právach dieťaťa je potrebné zohľadniť aj prílohu č. 2 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej tiež ako „zákon o sociálnom poistení“), v ktorej sú vymenované choroby a stavy, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť, keď pri kapitole III. - „Choroby krvi...“ je uvedené, že zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť zo strany rodičov, najmä pri sledovaní celkového zdravotného stavu, zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť pri pravidelnej aplikácii liekov, pri kontrole priebehu ochorenia a akútnych zmien, prevenciu zápalových ochorení, sprevádzanie do špecializovaných zdravotníckych zariadení, prevenciu a ošetrovanie úrazov, pravidelné kontroly, liečebnú telesnú výchovu a rehabilitáciu.

8. Krajský súd sa stotožnil so žalovaným v tom, že každý prípad je potrebné posudzovať prísne individuálne so zohľadnením konkrétnych špecifik tej-ktorej veci a vyhodnotil, že „V danom prípade však bolo potrebné zohľadniť rozumovú vyspelosť dieťaťa, jedná sa o dieťa, ktoré navštevuje iba 2 hodiny týždenne školu a správny orgán si nezabezpečil od školy, ktorú navštevuje, v čom spočíva výučba a vzdelávanie maloletého a či tento individuálny študijný plán dieťaťa spĺňa svoj účel, kedy je možné poskytnúť príspevok na opatrovanie (§ 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.), keď ešte nevie rozpoznať dôsledky svojho ochorenia pre svoju mentálnu retardáciu s poruchami správania a nevie si sám aplikovať lieky.“ .

9. Správny súd z vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c), § 191 ods. 3 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a vec vrátil orgánu nižšieho stupňa na ďalšie konanie (§ 191 ods. 4 SSP).

10. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný (ďalej aj ako „sťažovateľ“) kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a žiadal napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

11. Sťažovateľ namietal závery krajského súdu o nesprávnej aplikácii Dohovoru o právach dieťaťa a potrebe zohľadniť v prejednávanej veci prílohu č. 2 k zákonu o sociálnom poistení. Sťažovateľ argumentoval, že navrhnutie peňažného príspevku na opatrovanie má v § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. definované presné podmienky, a to určenie stupňa odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z. z., v ktorých je taxatívne vymenovaných 12 úkonov sebaobsluhy, ktoré sa bodujú a zároveň poukázal aj na znenie § 49 ods. 13 zákona č. 448/2008 Z. z. Z uvedeného podľa sťažovateľa jednoznačne vyplýva, že nie je možné zohľadniť prílohu č. 2 k zákonu o sociálnom poistení, tak ako uvádza správny súd s poukazom na Dohovor o právach dieťaťa, nakoľko uvedený postup by nebol v súlade so zákonom č. 447/2008 Z. z. Okrem toho sťažovateľ namietal, že v bode 31 odôvodnenia sa krajský súd odvolal na bod 5 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý sa v ňom nenachádza.

12. Sťažovateľ namietal záver správneho súdu, v ktorom uviedol, že má za to, že zákon č. 447/2008 Z. z. (§ 14 ods. 2, § 40 ods. 1, § 39 ods. 1, ods. 2) nezabezpečuje taký rozsah práv, aký predpokladá Dohovor o právach dieťaťa. Sťažovateľ je toho názoru, že ak mal správny súd za to, že zákon č.

447/2008 Z. z. je v rozpore s Dohovorom o právach dieťaťa, mal uplatniť postup s poukazom na § 100 ods. 1 písm. b) SSP, konanie prerušiť a podať ústavnému súdu návrh na začatie konania podľa osobitného predpisu.

13. Vo vzťahu k právnej úvahe krajského súdu, na základe ktorej sa krajský súd nestotožnil so záverom správneho orgánu, že maloletý nemá ťažké dôsledky zdravotného postihnutia a nie je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby pri väčšine životných úkonov a tiež sa nestotožnil so stanoveným stupňom odkázanosti maloletého na pomoc inej fyzickej osoby, sťažovateľ poukázal na ustanovenia § 11 ods. 2 a § 63 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. Konštatoval, že lekársku posudkovú činnosť vykonáva výhradne lekár príslušného orgánu, t.j. osoba s medicínskym vzdelaním. Posudkový lekár musí vykonávať lekársku posudkovú činnosť v medziach zákona č. 447/2008 Z.z.. Pri výkone lekárskej posudkovej činnosti musí posudkový lekár na podklade odborných lekárskeho nálezov, v ktorých lekári špecialisti zdokumentujú objektívne a úplné vyšetrenie zdravotného stavu pacienta, presne, úplne a spoľahlivo zhodnotiť zdravotný stav na účely kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia, pričom vyjadrenia odborných lekárov o odkázanosti na kompenzáciu majú len charakter informácie.

14. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 13.09.2021 uviedla, že je presvedčená, že krajský súd rozhodol na základe správneho právneho posúdenia veci. Preto navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného ako nedôvodnú zamietol a žalobkyni priznal náhradu trov kasačného konania v rozsahu 100%.

15. Najvyšší správny súd ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná v lehote, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) zistil, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná z nasledovných dôvodov:

16. Predmetom kasačného konania bol rozsudok krajského súdu, ktorý zrušil rozhodnutie žalovaného, ktorý zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zo dňa 20.07.2020, ktorým nebolo vyhovené žiadosti žalobkyne o peňažný príspevok na opatrovanie K. I., narodeného 03.01.2008, ktorý sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 70%. Peňažný príspevok nebol v komplexnom posudku navrhnutý.

17. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. účinnom ku dňu právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného (30.10.2020) lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulatnú starostlivosť pre deti a dorast, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

18. Podľa § 11 ods. 3 citovaného zákona pri výkone lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu na účely kompenzácie, na účely preukazu, na účely parkovacieho preukazu, na účely posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas podľa § 40 ods. 6 (ďalej len "lekársky nález"), ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho nálezu je uvedený v prílohe č. 1.

19. Podľa § 11 ods. 4 citovaného zákona ak fyzická osoba v priebehu konania vo veciach kompenzácie, preukazu alebo parkovacieho preukazu predloží ďalšiu zdravotnú dokumentáciu, ktorá nie je obsahom lekárskeho nálezu, posudkový lekár túto zdravotnú dokumentáciu posúdi a zohľadní ju v lekárskom posudku.

20. Podľa § 11 ods. 5 citovaného zákona posudkový lekár požiadava poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o kompletizáciu lekárskeho nálezu, ak je lekársky nález neúplný.

21. Podľa § 11 ods. 11 citovaného zákona výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho posudku je uvedený v prílohe č. 2.

22. Podľa § 13 ods. 5 citovaného zákona sociálna posudková činnosť sa vykonáva za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá má právo vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie svojej sociálnej situácie. Sociálna posudková činnosť sa môže vykonávať aj za účasti fyzickej osoby, ktorú fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím určí a aj v prostredí, v ktorom sa fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím obvykle zdržiava.

23. Podľa § 13 ods. 9 citovaného zákona výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je posudkový záver, ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a návrh kompenzácie vo všetkých jej oblastiach.

24. Podľa § 14 ods. 4 citovaného zákona Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu.10)

10) § 49 ods. 10 a 12 a príloha č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z.

25. Podľa § 39 ods. 1 citovaného zákona opatrovanie na účely tohto zákona je pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na opatrovanie podľa § 14 ods. 4, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 39 ods. 2 citovaného zákona účelom opatrovania je zabezpečiť pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri úkonoch sebaobsluhy, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít.

27. Podľa § 40 ods. 1 citovaného zákona fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá dovŕšila šesť rokov veku a je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na opatrovanie, osobne opatruje fyzická osoba uvedená v odsekoch 3 a 4, možno fyzickej osobe, ktorá opatruje, poskytnúť peňažný príspevok na opatrovanie.

28. V prejednávanej veci nebolo sporné, že syn žalobkyne je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, spornou zostala otázka, či zdravotný stav syna žalobkyne čo do ustálenia stupňa odkázanosti podľa § 49 ods. 10 a 12 zákona č. 448/2008 Z. z., vrátane jeho prílohy č. 3 v spojení s § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. odôvodňuje odkázanosť v takom stupni, ktorý by zakladal splnenie podmienok pre priznanie peňažného príspevku na opatrovanie.

29. Prvostupňový správny orgán vykonal lekárske posúdenie stavu syna žalobkyne na základe predložených odborných lekárskeho záverov, výsledkom čoho bol lekársky posudok zo dňa 10.06.2020. Prvostupňový správny orgán taktiež vykonal posúdenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia s posudkovým záverom v jednotlivých oblastiach podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z., pričom konštatoval, že nemá sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia. Stanovený stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby bol II. na základe dosiahnutých 100 bodov. Samotné zisťovanie sociálnej situácie bolo vykonané 22.06.2020 telefonicky so žalobkyňou. Z tohto záznamu vyplýva, že syn žalobkyne používa plienky, paličku a mechanický vozík od novembra 2019, v oblasti mobility pri chôdzi používa paličku, na dlhšie vzdialenosti sa premiestňuje pomocou mechanického vozíka a čo sa týka oblasti sebaobsluhy, samostatne zvláda úkony stravovania, vyprázdňovania, hygieny, obliekania, vyzliekania, zmeny polohy, sedenia a státia, nie je odkázaný na dohľad. Obmedzenia má pri kúpaní, pohybe po schodoch, po rovine a pri dodržiavaní liečebného režimu.

30. Na odvolanie žalobkyne vo veci rozhodoval žalovaný, ktorý vydal druhostupňový lekársky posudok podľa § 11 citovaného zákona zo dňa 30.09.2020. Posudkový lekár konštatoval, že konzultácia s maloletým, uskutočnená dňa 23.09.2020 za prítomnosti oboch rodičov, nepriniesla do posúdenia žiadne nové informácie, pričom predložené lekárske nálezy sú veľmi rozporuplné a neúplné. V náleзоch z hematológie sa špecialista vyjadruje len k základnému ochoreniu - hemofilii. Fyziatricko-rehabilitačné vyšetrenie je neúplné práve pre absolútnu nespoluprácu. Ani psychologické vyšetrenie neprináša jednoznačný pohľad na stav posudzovanej osoby. Bola zistená stredná mentálna retardácia, avšak validita testu je veľmi nízka vzhľadom k neochote a k obmedzenému verbálnemu prejavu pri administrovaní intelligenčného testu. Psychiatrické vyšetrenie je veľmi strohé. Z vyjadrenia základnej školy, ktorú maloletý navštevuje, nevyplýva, ako dieťa spolupracuje ani len počas dvoch hodín, keď je v škole. Pri posudzovaní nutnosti opatrovania sa posudkový lekár oprel najmä o nálezy všeobecného lekára pre deti a dorast. Presnejšia objektivizácia celkového stavu prostredníctvom pozorovania v ústavnej zdravotnej starostlivosti by bola významná. Vychádzal najmä zo sociálneho zisťovania zo dňa 22.06.2020 a z nálezu všeobecného lekára pre deti a dorast. Tak bol stanovený stupeň odkázanosti II. s počtom bodov 100, konkrétne: stravovanie a pitný režim 10 bodov, vyprázdňovanie močového mechúra 10 bodov, vyprázdňovanie hrubého čreva 10 bodov, osobná hygiena 10 bodov, celkový kúpeľ 5 bodov, obliekanie, vyzliekanie 10 bodov, zmena polohy, sedenie a státie 10 bodov, pohyb po schodoch 5 bodov, pohyb po rovine 5 bodov, orientácia v prostredí 10 bodov, dodržiavanie liečebného režimu 5 bodov a potreba dohľadu 10 bodov.

31. Správny súd v napadnutom rozsudku konštatoval nesprávne právne posúdenie veci zo strany žalovaného. Uviedol, že žalovaný síce aplikoval správny právny predpis (zákon č. 447/2008 Z. z.), avšak neaplikoval Dohovor o právach dieťaťa, ktorý má prednosť pred zákonmi, ktorý zabezpečuje vyšší rozsah práv ako zákon č. 447/2008 Z. z..

32. K tomuto záveru správneho súdu kasačný súd uvádza, že takýto právny názor je ničím neodôvodnený a teda arbitrárny. Naopak, podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR II. ÚS 47/97 pokiaľ ide o právny poriadok Slovenskej republiky, viaceré záväzky Dohovoru sú obsiahnuté v Ústave a zároveň sú jednotlivé záväzky v celom rozsahu implementované v osobitných zákonoch. Pojem najlepšieho záujmu dieťaťa a všetky ustanovenia Dohovoru sú v slovenskej vnútroštátnej právnej úprave plne rešpektované. Z Dohovoru, ktorý zaväzuje Slovenskú republiku, vyplýva pozitívny záväzok štátu urobiť opatrenia, prostredníctvom ktorých sa každému dieťaťu zabezpečí možnosť uplatniť svoje práva zaručené týmto Dohovorom. Jedným z množstva právnych predpisov, implementujúcich záväzky Dohovoru, je i z. č. 447/2008 Z. z., ktorý záväzky Dohovoru implementuje v konkrétnej oblasti kompenzácií.

33. Zákon č. 447/2008 Z. z. komplexným spôsobom zakotvuje hmotné a procesné práva a povinnosti účastníkov konania, s prihliadnutím na potreby fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, vrátane maloletých. Je však potrebné správne zistiť skutkový stav a tento podriadiť pod príslušné ustanovenia tohto zákona. Podľa názoru kasačného súdu v tejto konkrétnej veci nebolo vykonané dostatočné dokazovanie na to, aby bolo možné vysloviť jednoznačný záver, že syn žalobkyne K. I. je (ako to vyslovil správny súd) alebo nie je (ako to vyslovil žalovaný) odkázaný na opatrovanie.

34. Z lekárskeho posudku žalovaného zo dňa 30.09.2020 vyplýva, že na základe predložených lekárskeho náleзов a z osobného pohovoru s maloletým dieťaťom pred posudkovým lekárom nie je možné objektivizovať celkový stav maloletého dieťaťa. Z lekárskeho náleзов predložených žalobkyňou, zo záznamu o zisťovaní sociálnej situácie a z posudzovania odkázanosti mal. K. I. na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. skutočne vyplývajú či už protikladné závery alebo závery nedostatočne verifikujúce zdravotný stav mal. K. I.. Za týchto okolností je potom nutné doplniť dokazovanie v tomto smere.

35. MUDr. B. K. (všeobecný lekár pre deti a dorast) v lekárskom náleze na účely konania vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu zo dňa 22.05.2020 (príloha č. 1 k zákonu č. 447/2008 Z. z.) uvádza, že chôdza maloletého K. je namáhavá, kolísavá, čo vyplýva taktiež aj z lekárskej správy MUDr. W. K. (psychiater) zo dňa 04.03.2020, ktorá uvádza, že prichádza o dvoch

barlách, v rámci základného ochorenia zhoršujúca sa motorika. Z lekárskej správy MUDr. O. K. zo dňa 13.01.2020 vyplýva, že objektívne nie je možné zhodnotiť rozsah pohybu, nakoľko nie je možná spolupráca s dieťaťom ani pri vyšetrení a tak diagnostický záver bol určený len ako iná bližšie neurčená porucha chôdze a pohyblivosti (mobility). Z vyšetrenia MUDr. K. (hematológ) zo dňa 28.01.2020, ako aj 17.09.2020 a 22.09.2020 nevyplýva nepohyblivosť dolných končatín, len hemofilická arthropatia pravého členka a lakt'a, čo vyplýva aj z lekárskeho nálezu MUDr. K.. Z administratívneho spisu vyplýva, že maloleťmu dieťaťu na základe dohody o používaní zdravotníckej pomôcky bol odovzdaný invalidný mechanický vozík dňa 20.11.2019. Z prieskumu sociálnej situácie zo dňa 22.06.2020 vyplýva, že žalobkyňa uviedla, že maloletý pri chôdzi používa paličku a na dlhšie vzdialenosti sa premiestňuje pomocou mechanického vozíka. V lekárskejších nálezoch ani v zázname zo zisťovania sociálnej situácie nebola zistená imobilita mal. K. I.. Doposiaľ teda nebolo preukázané tvrdenie žalobkyne v žalobe, že maloletý je imobilný, respektíve že „je na vozíku“.

36. Ďalej z lekárskej správy ošetrojúcej lekárky MUDr. K. zo dňa 22. mája 2020 bolo zistené, že maloleté dieťa poruchu kontinencie nemá. Na druhej strane z lekárskej správy psychologičky PhDr. Z.. zo dňa 20.02.2020 vyplýva nutnosť plienkovania, pričom však samotná psychologička vychádzala len z tvrdenia matky, ktorá uviedla, že je vraj plienkovaný kvôli pomočovaniu. Inkontinenciu v lekárskej správe uvádza aj psychiatrická MUDr. W. K. dňa 04.03.2020. S uvedenými závermi je potom v rozpore záznam zo zisťovania sociálnej situácie zo dňa 22.06.2020, kde v oblasti sebaobsluhy žalobkyňa uviedla, že maloletý samostatne zvláda okrem iného aj úkony vyprázdňovania.

37. Z lekárskej správy psychiatricky MUDr. W. K. zo dňa 04.03.2020 expresívne nevyplývajú ďalšie subjektívne potiaže maloleteho dieťaťa vo vzťahu k zabezpečovaniu sebaobsluhy za účelom posudzovania jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. V tomto kontexte je táto lekárska správa nepostačujúca, aby bolo možné odpovedať na otázky, najmä či si maloletý vzhľadom na svoju psychiatrickú diagnózu (ktorá v lekárskom náleze nebola nijako slovné popísaná) sám skutočne (ne)môže zabezpečiť osobnú hygienu, obliekanie a vyzliekanie, zmeny polohy, orientáciu v prostredí, ktoré oblasti boli v posudzovaní odkázanosti podľa prílohy č. 3 všetky ohodnotenú na maximum 10 bodov, čo znamená, že by mal byť schopný vykonávať všetky úkony (s prihliadnutím na jeho vek) v prirodzenom prostredí sám. Táto správa tiež nedáva odpoveď na otázku, či nie je osobou, ktorá je odkázaná na dohľad, keďže z posudzovania odkázanosti vyplýva, že takouto osobou nie je (taktiež 10 bodov). Uvedené kasačný súd uvádza z toho dôvodu, že nesporne bolo preukázané, že maloleté dieťa trpí duševnou poruchou, avšak nie je preukázané, akého je rozsahu a ako sa prejavuje na jeho samoobslužných činnostiach. V tomto ohľade teda bude potrebné dokazovanie doplniť.

38. Kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že v danom prípade nebol zo strany najmä prvostupňového správneho orgánu dostatočne zistený skutkový stav, keď lekárske nálezy, ktoré boli predložené žalobkyňou boli buď málo výpovedné alebo rozporné. Nebolo z nich možno bez pochybností určiť mieru odkázanosti maloleteho K. I. na pomoc svojej matky v zmysle prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z. z. Pokiaľ lekárske posudok druhého stupňa konštatoval, že sa za situácie, keď nie je možná riadna objektivizácia zdravotného stavu maloleteho dieťaťa, oprel najmä o nález všeobecného lekára pre deti a dorast, kasačný súd poznamenáva, že tento lekárske nález bol taktiež strohý. Dôkazy, ktoré boli predložené zo strany žalobkyne teda v tomto štádiu správneho konania nepredstavujú relevantný základ pre zistenie, či maloletý syn žalobkyne je odkázaný na opatrovanie žalobkyne. Bude preto potrebné, aby žalobkyňa, ktorá má na túto otázku dôkazné bremeno, doplnila dokazovanie novými dostatočne výpovednými lekárskejšími nálezo, ktoré by presnejšie objektivizovali celkový stav maloleteho, prípadne aj prostredníctvom pozorovania v ústavnej zdravotnej starostlivosti (za splnenia zákonných podmienok). Správny orgán v spolupráci s pediatrom a špecialistami, ktorí vystavili už posudzované lekárske nálezy v špecializačných odboroch (psychiatria, psychológia, fyziatria, hematológia), požiadala o doplnenie týchto lekárskejších nálezo podľa § 11 ods. 2 z. č. 447/2008 Z. z. a vykoná aktuálny sociálny prieskum na odkázanosti podľa z. č. 448/2008 Z. z. Ak ani po doplnení dokazovania nebude preukázaný stupeň odkázanosti odôvodňujúci priznanie peňažného príspevku na opatrovanie, správny orgán príspevok na opatrovanie neprizná.

39. Čo sa týka poukazovania správneho súdu na prílohu č. 2 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, treba uviesť, že v tejto prílohe uvedené choroby a stavy, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť, predstavujú osobitnú kategóriu, ktorá je relevantná pre dôchodkové poistenie v zmysle zákona o sociálnom poistení a preto nie je možné aplikovať tieto ustanovenia v konaní podľa zákona č. 447/2008 Z. z. Len na okraj kasačný súd uvádza, že choroba, na ktorú správny súd nesprávne aplikoval prílohu č. 2 k zákonu o sociálnom poistení („choroby krvi...“), bola v lekárskom posudku druhostupňového správneho orgánu zo dňa 30.09.2020 správne zohľadnená podľa prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.

40. Správny súd teda rozhodol vecne správne, keď preskúmané rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, aj keď z nesprávneho dôvodu, keď sa tak malo stať podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu. Preto kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

41. Žalobkyňa mala v kasačnom konaní úspech a preto jej v zmysle § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP patrí právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania v celom rozsahu.

42. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.